

Хортинг у системі фізичної підготовки курсантів

Лойко О.М., Лесько О.М., Васянович А.С.

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів

Анотація. Мета: визначити суб'єктивне відношення курсантів ВВНЗ до хортингу і бажання займатись цим видом спорту під час навчальних занять з дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт» та спортивно-масової роботи. **Матеріал і методи:** теоретичне аналіз і узагальнення літературних джерел; педагогічні спостереження; тестування (на основі особистого опитування); методи математичної статистики. В даному дослідженні було розглянуто актуальні проблеми удосконалення фізичної підготовленості курсантів ВВНЗ у період первинної підготовки. Автори досліджують можливості підвищення ефективності тренувального процесу шляхом використання системи неспеціалізованої високо інтенсивної підготовки хортингу. **Результати:** Визначено суб'єктивне відношення курсантів ВВНЗ до хортингу і бажання займатись цими видами спорту під час навчальних занять з фізичного виховання спеціальної фізичної підготовки і спорту та спортивно-масової роботи. Встановлено, що хортингом бажують займатись курсанти механізованих підрозділів 68,75%; курсанти танкових підрозділів 60%; курсанти підрозділів ракетних військ та артилерії 60%, курсанти інженерних військ 48,8%. Курсанти про хортинг у більшості дізнались з інтернету 83%, 15% з телебачення 2% з преси. **Висновки:** Проведено теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та всесвітньої інформаційної мережі Інтернет. В дослідженні брали участь 245 курсантів, які навчаються за різними військовими спеціальностями: підрозділи механізованих військ, танкових підрозділів; підрозділи ракетних військ та артилерії, інженерні підрозділи з якими було проведено опитування за допомогою спеціально розроблених анкет.

Ключові слова: курсант, фізична підготовка, спорт, хортинг, військовослужбовець, вищий військовий навчальний заклад (ВВНЗ).

Вступ. Під час навчання у ВВНЗ, курсанти в переважній більшості через великий обсяг навчального матеріалу не приділяють необхідної уваги фізичній підготовці, через що відбувається зниження фізичних кондицій. У підсумку за час навчання курсанти втрачають належний рівень розвитку фізичних якостей і, як наслідок, відбувається зниження рівня вмінь та навичок, погіршується працездатність. Пошук шляхів для уникнення вищезазначених недоліків та забезпечення повноцінного розвитку курсантів, є актуальним. Загальноприйняті методи фізичної підготовки не викликають захоплення, оскільки вимагають тривалої та рутинної праці (кроси, силові та бігові вправи тощо). Саме тому, на нашу думку, слід звертати увагу на засоби, що не лише

доступні, але й є популярними серед молоді та завдяки яким можна зміцнити національно-патріотичне виховання курсантів ВВНЗ. Одним з таких засобів є відносно новий національний вид спорту – хортинг. Цей вид спорту в останні роки набуває особливої популярності серед молоді. Методика тренувань, на відміну від інших видів фітнесу, здатна гармонійно впливати на всі види фізичних якостей. Можна впевнено стверджувати, що хортинг, як новий напрямок фітнесу, стає дуже популярним серед молоді і може стати системою загальної фізичної підготовки, що викликає максимальну адаптаційну реакцію організму (Васецький, 2011; Васюк, 2016; Данилюк, 2014). Елементи хортингу включають різноманітні прийоми атаки та захисту, які роблять заняття цікавішим. Водночас, як

показує аналіз літератури з означеної проблеми, відчутний брак наукових праць із обґрунтування теоретичних та методичних основ формування курсанта як різнобічної особистості засобами впровадження елементів хортингу на заняттях фізичного виховання. Одним із основних аспектів виховання в молоді особистих якостей у системі хортингу є патріотизм людини. Відповідно до таких поглядів хортинг підносить патріотизм на рівень головної національної цінності, високої і необхідної. Патріотизм являє собою одне з найглибших людських почуттів, закріплених віками і тисячоліттями, яке поєднує в собі любов до Вітчизни, гордість за свій народ, відповідальність за його минуле і сьогодення, готовність до його захисту (Азаров, 2014; Белан, 2014). У процесі використання елементів хортингу на заняттях з фізичного виховання викладач розповідає курсантам, що патріотизм є вищою формою проявлення духовності. У патріотично налаштованого курсанта завжди з'явиться сила волі і бажання перемогти, навіть за найскладнішої ситуації і надмірного навантаження. Патріотизм являє собою фундамент особистого самовиховання, суспільної і державної моралі, є опорою життєві спроможності національної виховної ідеї хортингу, однією із першочергових умов ефективності функціонування системи соціальних і державних інститутів у нашій державі. Основною метою впровадження елементів хортингу на заняттях з фізичного виховання є національно-патріотичне виховання підростаючого покоління, формування особистості патріота і громадянина, його стійкої мотивації до здорового способу життя, уникнення шкідливих звичок, вдосконалення фізичних якостей. Базова підготовка з хортингу – це фундамент не тільки для формування бойових навичок спортсмена, а також для розвитку фізичних якостей курсантів. Техніка хортингу включає в себе сукупність прийомів атаки та захисту, які належать до рухових вмінь та навичок для успішної

участі в навчальному процесі та повноцінного фізичного розвитку людини. Під базовою підготовкою слід розуміти певний набір прийомів, здатних забезпечити раціональність рухів і максимальну ефективність від виконуваних дій курсанта в процесі навчання. Відпрацювання базової техніки хортингу включає послідовність і безперервність вивчення рухів, а також велику кількість повторень кожного окремого елемента. Багаторазове виконання цих прийомів розвиває рухові навички й виробляє найбільш раціональні траєкторії та індивідуальні амплітуди рухів, властиві кожній фізично розвиненій людині (Boychenko, 2008). Вони сприяють розвитку координації рухів, витривалості та швидкісно-силових якостей, необхідних для ефективної фізичної діяльності. Всі фізичні якості тісно взаємопов'язані між собою: вдосконалення одних сприяє кращому прояву інших (Бойченко, 2007). Правильне застосування елементів хортингу на заняттях з фізичного виховання дозволяє швидко і легко виконувати найскладніші та різноманітні дії в період вивчення різних тем із навчальної дисципліни. Швидкий темп виконання базових вправ хортингу передбачає максимальну доцільність рухів. На початковому етапі застосовуються підготовчі вправи і комплекси, що можуть включати вивчення стійок і переміщень, способів самостраховки, основних варіантів виведення з рівноваги, простих малоамплітудних прийомів. Таким чином, базові елементи хортингу сприяють зміцненню всіх органів і систем організму курсанта, підвищують їх функціональні можливості, розвивають рухові якості та покращують здатність координувати рухи і проявляти вольові якості. Виконання перерахованих елементів хортингу на заняттях з фізичного виховання позитивно впливатиме на такі фізичні показники курсантів: координацію та швидкість рухів; силу, витривалість, гнучкість, спритність; здатність концентрувати увагу і зусилля; волю до прояву максимальних зусиль; вироблення умінь розслабитися;

серцево-судинну та дихальну системи, суглобово-зв'язковий апарат; сміливість, наполегливість і рішучість тощо; еластичність м'язів.

Таким чином, для досягнення мети щодо всебічного розвитку курсанта було рекомендовано впроваджувати елементи хортингу на заняттях з фізичного виховання. Отже, застосування хортингу у закладах військової освіти сприятиме комплексному розвитку фізичних і психічних якостей.

Як програма посиленої спортивної підготовки, хортинг вже довів свою ефективність. За останні декілька років кількість країн, де займаються хортингом зростає. Багато спеціалістів вважають, що саме хортинг з його різноманітними навантаженнями може допомогти у ефективній підготовці військових. Питанню фізичного розвитку учнів та їхнього здоров'я присвячені праці вчених Л. Волкова, Н. Євтушевської, Б. Шияна, Л. Горяної, С. Присяжнюк та ін. Проте сучасне заняття з фізичного виховання потребує нових поглядів. Елементи хортингу як національного бойового виду спорту дають викладачу можливість урізноманітнити заняття. Проблему викладання хортингу у загальноосвітніх навчальних закладах у своїх працях розглядають Е. Єрмоєнко, Є. Клименко, В. Саєнко, О. Семігал та ін. На офіційному сайті Української Національної Федерації Хортингу звертається увага на статтю 5 Закону України «Про загальну середню освіту», де визначено, що пріоритетом держави в роботі з підростаючим поколінням має бути виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій та звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй, а також виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів

(Єрмоєнко, 2009а). Слово «хортинг» походить від назви острова Хортиця, де була розташована і діяла Запорозька Січ, яка відіграла прогресивну роль в історії українського народу (Єрмоєнко, 2009а; Хатько, 2014). Ідея виникнення хортингу як комплексної системи самовдосконалення особистості, заснованої на фізичному, морально-етичному та духовному вихованні, пов'язана з відродженням давніх народних традицій, що передавались з покоління в покоління.

Мета дослідження – визначити суб'єктивне відношення курсантів ВВНЗ до хортингу і бажання займатись цим видом спорту під час навчальних занять з дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт» та спортивно-масової роботи.

Для досягнення даної мети були поставлені наступні **завдання дослідження**:

1. Провести аналіз літературних джерел, пов'язаних з проблемою визначення суб'єктивного відношення курсантів ВВНЗ до хортингу.

2. Встановити бажання курсантів займатись хортингом під час занять з фізичного виховання.

3. Встановити вплив занять фізичними вправами на формування професійних умінь та навичок.

Матеріал і методи дослідження. У ході дослідження використовувались такі методи: теоретичні – аналіз наукової літератури та документальних джерел із проблем загальної та спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України; емпіричні та експериментальні – анкетування для визначення суб'єктивного відношення курсантів ВВНЗ до хортингу і бажання займатись цим видом спорту; методи математичної статистики – для опрацювання та інтерпретації результатів дослідження.

На базі Національної академії сухопутних військ у 2017-2018 роках проводилось дослідження з визначення суб'єктивного відношення курсантів ВВНЗ

до хортингу і бажання займатись цим видом спорту під час навчальних занять з фізичного виховання спеціальної фізичної підготовки і спорту та спортивно-масової роботи. Нами було розроблено анкету та проведено анкетування серед курсантів. В дослідженні брали участь 243 курсанти, які навчаються за різними військовими спеціальностями: підрозділи механізованих та танкових військ; підрозділи ракетних військ та артилерії, інженерні підрозділи.

Результати дослідження та їх обговорення. Досліджуючи поінформованість курсантів про хортинг встановлено, що ознайомлені з цим видом спорту 70% курсантів. Найбільша поінформованість у курсантів

механізованих підрозділів 88%. Дізнались про хортинг найбільша кількість курсантів з інтернету 69%. Разом з тим, ми бачимо, що курсанти отримали саму малу кількість інформації про хортинг з телебачення 6%, радіо 1% , а з преси взагалі не отримували інформацію (табл. 1).

У процесі анкетного опитування встановлено, що хортингом займались тільки 3% курсантів, що свідчить про низьку популярність даного виду спорту серед молоді, яка вступає у ВВНЗ. Не дивлячись на зазначений момент нами встановлено, що 85% курсантів вважає ефективною системою тренувань та 69 % бажають займатись хортингом курсанти усіх спеціальностей.

Таблиця 1

Результати анкетного опитування курсантів різних спеціальностей

Питання та відповіді	Підрозділи n=243			
	МП n=80	РВ і А n=70	ТВ n=50	ІК n=43
Чи знайомі Ви з таким видом спорту, як хортинг?:				
Так	n=62 88%	n=53 75,7%	n=37 74%	n=29 67,4%
Ні	n=18 12%	n=17 24,3%	n=13 26%	n=14 32,6%
тяжко відповісти	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%
Чи займались Ви хортингом?:				
Так	n=2 2,5%	n=3 4,3%	n=2 4%	n=1 2,33%
Ні	n=78 97,5%	n=67 95,7%	n=48 96%	n=42 97,67%
тяжко відповісти	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%
Чи ефективна система тренувань хортинг?:				
Так	n=72 90%	n=60 85,3%	n=38 76%	n=37 86%
Ні	n=1 1,25%	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%
тяжко відповісти	n=7 8,25%	n=10 14,7 %	n=12 24%	n=6 14%
Звідки Ви дізнались про такий вид спорту, як хортинг?:				
Телебачення	n=2 2,5%	n=5 7,14 %	n=3 6%	n=2 4,66%
Радіо	n=1 1,25%	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%
Інтернет	n=59 73,25%	n=48 68,6%	n=34 68%	n=27 95,34%
Преса	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%	n=0 0%
Чи бажали б Ви займатись у спортивній секції хортинг?:				
Так	n=55 68,75%	n=42 60%	n=30 60%	n=21 48,8%
Ні	n=12 15%	n=9 20%	n=2 4%	n=10 23,3%
тяжко відповісти	n=13 16,25%	n=9 20%	n=18 36%	n=6 32,9%

Встановлено, що хортингом бажають займатись курсанти механізованих підрозділів 68,75%; курсанти танкових підрозділів 60%; курсанти підрозділів ракетних військ та артилерії 60%, курсанти інженерних військ 48,8%.

Дослідження показали, що курсанти бажають займатися на заняттях з дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт» та

спортивно-масової роботи хортингом, який найбільше впливає на їх загальнофізичну підготовку для формування професійних навичок та умінь. Хортингом бажають займатись курсанти механізованих підрозділів 29,70%; курсанти танкових підрозділів – 42,80%; курсанти підрозділів ракетних військ та артилерії – 11,30%, курсанти інженерних військ – 35,10%.

Таблиця 2

Результати анкетного опитування курсантів різних спеціальностей

Питання анкети	Військові спеціальності, за якими навчаються курсанти			
	МП	ТП	РВіА	ІІ
Чим би Ви хотіли займатися на заняттях з дисципліни ФВ, СФП і С та СМР?				
Традиційні та східні види єдиноборств	29,70%	42,80%	11,30%	35,10%
Спортивні ігри	14,80%	12,50%	41,20%	26,30%
Хортинг	42,60%	10,40%	37,30%	33,20%
Прискорене пересування	12,90%	34,30%	10,20%	5,40%

Проаналізувавши результати опитування можна зробити висновок, що хортинг став популярним серед курсантів першого курсу, але залишається проблема інформованості про дану систему тренувань.

З цими ж курсантами було проведено анкетування з визначення причин, які не дають активно займатись обраним видом спорту і встановлено, що 40,1-30,2%

курсантам заважають самостійно фізично розвиватися та вдосконалювати прикладні фізичні якості – відсутність секцій з обраного виду спорту. На нашу думку, це підтверджує факт відсутності в змісті навчальних занять, спортивно-масової роботи прикладних вправ та детального обґрунтування їх застосування з метою формування професійної підготовленості фахівця.

Таблиця 3

Результати анкетного опитування курсантів першого курсу різних спеціальностей

Питання	Відповіді у % співвідношенні		
	Так	Ні	Тяжко відповісти
Чи знайомі ви з таким видом спорту як хортинг?	52%	38%	10%
Чи займались ви даним видом спорту?	8%	81%	11%
Чи ефективна система тренувань хортингом?	54%	7%	39%

Аналіз відповідей курсантів на дане запитання виявив, що такий факт, як особисте небажання займатися фізичними вправами має малий відсоток відповідей серед респондентів. Так, серед курсантів, які навчаються за спеціальністю

«Управління діями механізованих підрозділів» не має жодного респондента, який би обрав дану причину, серед курсантів інших спеціальностей дану відповідь обрали 1-2 респонденти (2,7 – 3,1%).

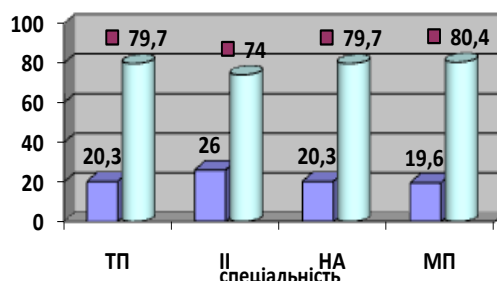
Також нами виявлено, що значне місце в організації самостійних занять фізичною підготовкою займає відношення командирів підрозділів до фізичного самовдосконалення. В анкетах достатня кількість курсантів всіх спеціальностей відмічають, що займатися фізичними вправами їм не сприяє командир (18,7–27,8%). Даний факт доводить, що формувати позитивне відношення до занять фізичними вправами потрібно ще з моменту навчання у ВВНЗ, тому що командир підрозділу – це вчорашній курсант і він діє так, як його вчили в навчальному закладі. Таким чином, з метою підвищення ефективності системи фізичної підготовки необхідно вносити зміни до організації та проведення її форм.

Подібний висновок напрашується за результатами відповідей курсантів на питання «Що необхідно змінити для покращення ФП у ВВНЗ?». Більшість курсантів усіх спеціальностей відповіли, що хотіли б змінити теми та зміст занять з фізичної підготовки (37,1–46,3%).

Відзначимо, що в організації та проведенні форм ФП значна кількість респондентів (15,5–34,3%) вказують на низьке фізичне навантаження. При цьому, майже відсутні скарги на компетентність науково-педагогічних працівників, які проводять навчальні заняття з курсантами (0–7,7%).

Таким чином, можна стверджувати, що під час СМР та РФЗ, керівниками яких є командири курсантських підрозділів, курсанти не отримують достатнього навантаження, що, в свою чергу, вказує про недостатній рівень методичних навичок в організаторів та керівників форм фізичної підготовки.

В більшості курсантів всіх спеціальностей, за якими відбувається підготовка фахівців для Сухопутних військ сформовано розуміння позитивного впливу рівня фізичної підготовленості на ефективність виконання професійних завдань (Рис. 1.)

Рис. 1. Результати анкетного опитування курсантів різних спеціальностей з питання щодо позитивного впливу занять фізичними вправами на формування професійних умінь та навичок, (у %)

Дослідження довели, що 74,0–80,4% респондентів розуміють необхідність вдосконалення прикладних фізичних якостей та навичок для підвищення ефективності своєї професійної діяльності. Суб'єктивна думка решти курсантів (19,6–26%), на нашу думку, сформовано під впливом

негативного відношення деяких офіцерів до фізичної підготовки або «занадто чуйним» відношенням батьків до свого сина.

За результатами дослідження доведено, що до системи фізичної підготовки у ВВНЗ необхідно вносити зміни у напрямку вдосконалення саме

прикладних фізичних якостей. На цьому наполягають більшість курсантів (74,0–85,0%), а також фахівці фізичної підготовки, які пропонують різні напрямки вдосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки.

Висновки. В процесі проведеного дослідження нами встановлено, що курсанти бажають активно займатись хортингом в процесі занять з дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт».

Хортинг набуває поступово популярності серед курсантів усіх спеціальностей, але залишається проблема інформованості про дану систему тренувань.

На нашу думку, у ВВНЗ необхідно створювати умови (відкривати секції) з найбільш популярних серед курсантів видів хортингу. Перед початком

навчального процесу та при вступі у ВВНЗ проводити анкетування з визначення найбільш популярних видів хортингу.

Доведено, що до системи фізичної підготовки у ВВНЗ необхідно вносити зміни у напрямку вдосконалення саме прикладних фізичних якостей.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Подальше дослідження буде спрямоване на встановлення видів хортингу, якими б хотіли займатись курсанти у процесі навчання у ВВНЗ.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Азаров, В. (2014). «Впровадження елементів хортингу на уроках фізичної культури». *Теорія і методика хортингу (1)*, 153–161.
- Белан, В. (2014). «Хортинг – історія становлення та розвитку національного виду спорту України». *Теорія і методика хортингу (1)*, 44–52.
- Бойченко, Н. В. (2007). «Пути повышения эффективности тренировочного процесса в восточных единоборствах». *Физическое воспитание студентов творческих специальностей: сб. научн. тр. под ред. проф. Ермакова СС-Харьков: ХГАДИ (ХХІІІ)*, (2), 12-15.
- Васецький, Ю. В. (2011). *Виховання молоді в традиціях запорозького козацтва, або чому навчає хортинг. Інформаційно-історичний довідник.*
- Васюк, О. П. (2016). «Розвиток фізичних і морально-вольових якостей під час уроків фізичного виховання засобами хортингу у дітей середніх класів». *Теорія і методика фізичного виховання і спорту НУФВС, № 4*, 38–40.
- Данилюк, І. (2014). «Формування навичок здорового способу життя засобами фізкультурно-оздоровчої роботи із елементами хортингу». *Теорія і методика хортингу, Вип. 1*, 97–106.
- Єрмоменко, Е. А. (2009а). *Принципи виконання й методика вивчення базових технічних елементів хортингу.* Методичний посібник.
- Єрмоменко, Е. А. (2009б). *Тренування в хортингу. Інформаційна довідка щодо офіційної реєстрації Української Федерації Хортингу [Електронний ресурс].* – Режим доступу : <http://www.horting.org.ua/node/1100>
- Хатько, А. В. (2014). «Стратегічні напрямки діяльності Української Федерації Хортингу». *Теорія і методика хортингу, Вип. 1*, 82-87
- Boychenko, N. V. (2008). «Ways of improving technical preparation of combat sportsmen». *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologicni problemi fizicnogo vihovanna i sportu*, 2, 19-21.

Стаття надійшла до редакції: 03.10.2018 р.

Опубліковано: 01.11.2018 р.

Аннотация. Лойко О.М., Лесько О.М., Васянович А.С. *Хортинг в системе физической подготовки курсантов.* **Цель:** определить субъективное отношение курсантов вуза к хортингу и желание заниматься этим видом спорта во время учебных занятий по дисциплине «Физическое воспитание, специальная физическая подготовка и спорт» и спортивно-массовой работы. **Материал и методы:** теоретический анализ и обобщение литературных источников; педагогические наблюдения; тестирование (на основе личного опроса) методы математической статистики. В данном исследовании были рассмотрены актуальные проблемы совершенствования физической подготовленности курсантов вуза в период первичной подготовки. Авторы исследуют возможности повышения эффективности тренировочного процесса путем использования системы неспециализированной высоко интенсивной подготовки хортинга. **Результаты** Определены субъективное отношение курсантов вуза к хортингу и желание заниматься этими видами спорта во время учебных занятий по физическому воспитанию специальной физической подготовки и спорта и спортивно-массовой работы. Установлено, что хортингом хотят заниматься курсанты механизированных подразделений 68,75%; курсанты танковых подразделений 60%; курсанты подразделений ракетных войск и артиллерии 60%, курсанты инженерных войск 48,8%. Курсанты о хортинг в большинстве узнали из интернета 83%, 15% из телевидении 2% из прессы. **Выводы:** Проведен теоретический анализ и обобщение данных научно-методической литературы и всемирной информационной сети Интернет. В исследовании принимали участие 245 курсантов, обучающихся по разным военным специальностям: подразделения механизированных войск, танковых подразделений; подразделения ракетных войск и артиллерии, инженерные подразделения с которыми был проведен опрос с помощью специально разработанных анкет.

Ключевые слова: курсант, физическая подготовка, спорт, хортинг, военнослужащий, высшее военное учебное заведение (вуза).

Abstract. Loiko O., Lesko O., Vasyanovich A. *Horting in the system of physical training of kursants.* **Purpose:** to determine the subjective relation of the Candidates of the Secondary School to Horting and the desire to engage in this sport during the training sessions on discipline «Physical education, special physical training and sports» and sports work. **Material and methods:** theoretical analysis and generalization of literary sources; pedagogical observations; testing (based on a personal survey); methods of mathematical statistics. In this research, the actual problems of improving the physical preparedness of cadets of the secondary schools during the period of primary education were considered. The authors investigate the possibilities of increasing the efficiency of the training process by using a system of non-specialized, highly intensive training of horting. **Results:** The subjective attitude of the Candidates of the Secondary Education to the Horting and the desire to engage in these sports during the physical training sessions of special physical training and sports and sports work are determined. It is established that the horting is wanted by cadets of mechanized units 68,75%; cadets of tank units 60%; cadets of units of missile forces and artillery 60%, engineer's cadets 48.8%. The majority of corksers learned from the Internet 83%, 15% from the television 2% of the press. **Conclusions:** Theoretical analysis and generalization of data of scientific-methodical literature and the world Internet information network are carried out. The study involved 245 students studying in various military specialties: units of mechanized troops, tank units; units of missile troops and artillery, engineering units with which a survey was conducted using specially designed questionnaires.

Key words: cadet, physical training, sport, horting, military service, higher military educational institution.

References

- Azarov, V. (2014). «Vprovadzhennja elementiv hortynghu na urokah fizychnoi' kul'tury». *Teorija i metodyka hortynghu (1)*, 153–161.
- Belan, V. (2014). «Hortyngh – istorija stanovlennja ta rozvytku nacional'nogo vydu sportu Ukrai'ny». *Teorija i metodyka hortynghu (1)*, 44–52.

Boychenko, N. V. (2007). «Puti povysheniya jeffektivnosti trenirovochnogo processa v vostochnyh edinoborstvah». *Fizicheskoe vospitanie studentov tvorcheskikh special'nostej: sb. nauchn. tr. pod red. prof. Ermakova SS-Har'kov: HGADI (HHPI), (2), 12-15.*

Vasec'kyj, Ju. V. (2011). *Vyhovannja molodi v tradycijah zaporoz'kogo kozactva, abo chomu navchaje hortynh. Informacijno-istorychnyj dovidnyk.*

Vasjuk, O. P. (2016). «Rozvytok fizychnyh i moral'no-vol'ovyh jakostej pid chas urokiv fizychnogo vyhovannja zasobamy hortynhu u ditej serednih klasiv». *Teorija i metodyka fizychnogo vyhovannja i sportu NUFVS, № 4, 38–40.*

Danyljuk, I. (2014). «Formuvannja navychok zdorovogo sposobu zhyttja zasobamy fizkul'turno-ozdorovchoi' roboty iz elementamy hortynhu». *Teorija i metodyka hortynhu, Vyp. 1, 97–106.*

Jer'omenko, E. A. (2009a). *Pryncypy vykonannja j metodyka vyvchennja bazovyh tehnicnyh elementiv hortynhu. Metodychnyj posidnyk.*

Jer'omenko, E. A. (2009b). *Trenuvannja v hortynhu. Informacijna dovidka shhodo oficijnoi' rejestracii' Ukrai'ns'koi' Federacii' Hortynhu [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.horting.org.ua/node/1100>*

Hat'ko, A. V. (2014). «Strategichni naprjamky dij'al'nosti Ukrai'ns'koi' Federacii' Hortynhu». *Teorija i metodyka hortynhu, Vyp. 1, 82-87*

Boychenko, N. V. (2008). «Ways of improving technical preparation of combat sportsmen». *Pedagogika, psihologia ta mediko-biologicni problemi fizicnogo vihovanna i sportu, 2, 19-21.*

Відомості про авторів:

Лойко Орест Миронович: кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту; Національна академія сухопутних військ: вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів, 79012, Україна.

Лойко Орест Миронович: кандидат исторических наук, доцент, профессор кафедры физического воспитания, специальной физической подготовки и спорта; Национальная академия сухопутных войск: ул. Героев Майдана, 32, г. Львов, 79012, Украина.

Loiko Orest: Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Physical Education, Special Physical Training and Sports; National Academy of Land Forces: st. Heroes of Maidan, 32, Lviv, 79012, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0001-7182-5104>

E-mail: oloyko1964@ukr.net.

Лесько Орест Михайлович: кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту; Національна академія сухопутних військ: вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів, 79012, Україна.

Леско Орест Михайлович: кандидат наук по физическому воспитанию и спорту, доцент, старший преподаватель кафедры физического воспитания, специальной физической подготовки и спорта; Национальная академия сухопутных войск: ул. Героев Майдана, 32, г. Львов, 79012, Украина.

Lesko Orest: PhD in Physical Education and Sports, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Physical Education, Special Physical Training and Sports; National Academy of Land Forces: st. Heroes of Maidan, 32, Lviv, 79012, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0002-4417-9490>

E-mail: orest_lesko@ukr.net

Васянович Артем Сергеевич: курсант факультету бойового застосування військ; Національна академія сухопутних військ, Національна академія сухопутних військ: вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів, 79012, Україна.

Васянович Артем Сергійович: курсант факультета боевого применения войск; Национальная академия сухопутных войск, Национальная академия сухопутных войск: ул. Героев Майдана, 32, г. Львов, 79012, Украина.

Vasyanovich Artem: cadet of the faculty of combat use of troops; National Academy of Ground Forces, National Academy of Ground Forces: ul. Heroes of Maidan, 32, Lviv, 79012, Ukraine.

<http://orcid.org/0000-0001-7241-717X>

E-mail: vas271296@ukr.net